

Lietuvos teritorijos diferencijavimas pagal urbanizacijos laipsnį remiantis detaliais erdviniais duomenimis

Tyrimo objektas yra Lietuvos teritorinės struktūros pagal urbanizacijos laipsnį. Pagrindiniai tyrimo klausimai – kokie socialiniai-demografiniai, urbanistiniai, infrastruktūros išvystymo, gyventojų užimtumo, mobilumo ir kiti rodikliai gali padėti nustatyti tokias struktūras; kokie erdviniai duomenys ir erdvinės analizės metodai geriausiai tinka rodiklių reikšmėms skaičiuoti. Įvairūs naujausi tyrimai pasaulyje rodo, kad globalūs ir regioniniai kaimo-miesto erdvių koncepciniai modeliai nėra pakankamai nuoseklūs, o statistiniai vertinimai nėra empiriškai pagrįsti. Ši problema stebima ir Lietuvoje. Sėkmingo mokslinio tyrimo rezultatas – sudaryta aiški, nuosekli bei praktiškai panaudojama metodika, pagrįsta kiekybiniais urbanizacijos laipsnio rodikliais. Identifikavus skirtingo urbanizacijos laipsnio teritorijas, jas bus galima palyginti su esamomis administracinėmis ribomis, įvertinti kai kurių nevienareikšmių darnios plėtros tikslų rodiklių skaičiavimo metodiką ir ją geriau pritaikyti Lietuvos poreikiams. Bus apibrėžta priemiesčio sąvoka ir priemiesčių nustatymo teritoriniai kriterijai. Remiantis sukurta metodika bus galima kritiškai įvertinti ir pasiūlyti optimizuoti gyvenamųjų vietovių ribas ir kai kurių tipų funkcines zonas. Išskirtas teritorijas bus galima naudoti valstybės statistiniams rodikliams pagrįstai apibendrinti, Lietuvos bendrajam planui rengti. Atliekant tyrimą bus padėtas pagrindas kiekybiškai tirti miestų įtakos zonas, geriau pažinti Lietuvos urbanizacijos ypatumus. Tyrimo rezultatai bus pritaikomi istoriškai, kultūriškai ir geografiškai panašių Europos valstybių urbanizacijos laipsniui vertinti ir palyginti. Tema yra tarpdisciplininė, apimanti ir urbanistikos bei sociologijos tyrimų metodus, kuriuos sujungs kartografinis metodas.

Differentiation of the territory of Lithuania by level of urbanisation based on detailed spatial data

The research object is the territorial structure of Lithuania according to the degree of urbanisation. The main research questions are what socio-demographic, urban, infrastructure development, population employment, mobility and other indicators can help to identify this structure; what spatial data and spatial analysis methods are best suited to calculate the values of the indicators. Various recent studies around the world show that global and regional conceptual models of rural-urban spaces are not sufficiently consistent and that statistical estimates are not empirically grounded. This problem also affects Lithuania. The result of the successful research is a clear, coherent and applicable methodology based on quantitative indicators of the degree of urbanisation. The identification of areas with different degrees of urbanisation will allow for comparison with existing administrative boundaries, an assessment of the methodology for calculating some of the ambiguous indicators of the SDGs and a better adaptation of the methodology to the Lithuanian needs. The concept of peri-urban areas will be operationalised and the territorial criteria for identifying peri-urban areas will be defined. The methodology developed will allow for a critical assessment and redrafting settlement boundaries and for delimitation of some types of functional areas. The identified areas can be used for a more meaningful aggregation of national statistical indicators and for the preparation of the Lithuanian Master Plan. The research will provide a basis for a quantitative analysis of urban spheres of influence and a better understanding of the specificities of urbanisation in Lithuania. The results of the study will be applicable for assessment and comparison of the degree of urbanisation in historically, culturally and geographically similar European countries. The theme is interdisciplinary, it will integrate geospatial, urban and sociological research methods, which will be brought together by a cartographic approach.